

Sygn. akt XVII AmA 156/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 marca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: **SSO Dariusz Dąbrowski**

Protokolant: Sekretarz sądowy Wioleta Żochowska

po rozpoznaniu w dniu 9 marca 2015 roku w Warszawie na rozprawie

sprawy z odwołania **Syndyka Masy Upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w O. przeciwko Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów**

o stwierdzenie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

na skutek odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

z dnia 31 grudnia 2012 roku nr (...)

I oddala odwołanie

II zasądza od powoda Syndyka Masy Upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w O. na rzecz pozwanego Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt **XVII AmA 156/14**

UZASADNIENIE

W dniu 31 grudnia 2012 roku Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany również „Prezesem UOKiK” lub „Prezesem Urzędu”) wydał decyzję nr (...), w której:

I. na podstawie art. 26 ust. 1 i art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy - po przeprowadzeniu postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko (...) Sp. z o.o. z siedzibą w O. uznał za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów działania (...) sp. z o.o. z siedzibą w O. polegające na:

1. nieprzekazaniu w sposób jasny, jednoznaczny i we właściwym czasie istotnych informacji dotyczących usługi (...) umowa firmowa, w tym nazwy umowy, charakteru, w jakim występują jej strony i związanego z nią ryzyka, w szczególności, że jest w istocie umową pożyczki udzielanej przez konsumenta przedsiębiorcy, co stanowi nieuczciwą praktykę rynkową o której mowa w art. 6 ust. 1 i ust. 3 pkt 1 w związku z art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, w związku z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;
2. rozpowszechnianiu nieprawdziwej informacji o treści: (...) odnośnie oferowanej usługi (...) umowa firmowa, podczas gdy przedsiębiorca nie przewiduje żadnej gwarancji wypłaty zysku, co stanowi nieuczciwą praktykę rynkową o której mowa w art. 5 ust. 1 i 2 pkt 1 w związku z art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 roku o przeciwdziałaniu

nieuczciwym praktykom rynkowym w związku z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów;

3. naruszeniu obowiązku informacyjnego poprzez:

a) zaniechanie wskazania najpóźniej w chwili złożenia konsumentowi propozycji zawarcia umowy o usługę (...) umowa firmowa informacji o: istotnych właściwościach świadczenia i jego przedmiotu, ryzyku związanym z usługą finansową prawie oraz sposobie odstąpienia bez podania przyczyny od umowy o usługę finansową zawartą na odległość albo wskazaniu, że prawo takie nie przysługuje, oraz wysokości ceny, którą w okolicznościach określonych w ustawie konsument jest obowiązany zapłacić, o miejscu i sposobie składania reklamacji,

b) niepotwierdzanie konsumentowi informacji, o których mowa powyżej w lit. a na piśmie lub za pomocą innego statycznego nośnika informacji przed zawarciem umowy o usługę (...) umowa firmowa,

co stanowi naruszenie art. 16b ust. 1 pkt 4, 6, 9, 13 i ust. 3 ustawy z dnia 2 marca 2000 roku o ochronie niektórych praw konsumentów oraz odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny w zw. z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów

i nakazuje się zaniechania stosowania praktyk opisanych w pkt 1 i 3 oraz stwierdza się zaniechanie stosowania praktyki określonej w pkt 2 z dniem 4 października 2012 roku.

II. na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku. o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy, w związku ze stwierdzeniem stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, określonych w pkt I niniejszej decyzji nałożył na (...) Sp. z o.o. z siedzibą w O., kary pieniężne w wysokości:

1. 85 145 zł (słownie: osiemdziesiąt pięć tysięcy sto czterdzieści pięć złotych) z tytułu naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów w zakresie opisanym w punkcie I. 1. sentencji decyzji;

2. 35 060 zł (słownie: trzydzieści pięć tysięcy sześćdziesiąt złotych) z tytułu naruszenia art. 24 ust. 1 i 2. pkt 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów w zakresie opisanym w punkcie I. 2. sentencji decyzji;

i 60 102 zł (słownie: sześćdziesiąt tysięcy sto dwa złote) z tytułu naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów w zakresie opisanym w punkcie I. 3. sentencji decyzji

płatne do budżetu państwa.

III. na podstawie art. 103 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy nadał rygor natychmiastowej wykonalności decyzji w pkt I. 1 i pkt I. 3.

W odwołaniu od powyższej decyzji powód (...) Sp. z o.o. z siedzibą w O. (obecnie Syndyk Masy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w O., zwany dalej również jako (...)) zaskarżył decyzję w całości i wniósł o jej uchylenie w całości.

Nadto powód wniósł o wstrzymanie wykonania zaskarżonej decyzji do czasu rozstrzygnięcia sprawy, zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz przeprowadzenie dowodów powołanych w treści odwołania na okoliczności wskazane w jego uzasadnieniu, a także dowodu z akt przedmiotowego postępowania przed Prezesem UOKiK.

Powód zaskarżonej decyzji zarzucił:

1. naruszenie przepisów postępowania tj. art. 7, art. 8, art. 77 § 1, art. 80 k.p.a., polegające na braku wyczerpującego rozpatrzenia sprawy pod względem faktycznym i merytorycznym, nierozpatrzeniu całego materiału dowodowego w

sposób wyczerpujący, nieprawidłowym ustaleniu i ocenie stanu faktycznego oraz przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów, polegającym w szczególności na:

a) błędnym ustaleniu przez Prezesa UOKiK, że W. umowa firmowa jest usługą finansową (vide np. str. 25 skarżonej decyzji), podczas gdy jest ona umową pożyczki w rozumieniu art. 720 § 1 k.c., w której powód jest biorącym pożyczkę;

b) błędnym ustaleniu przez Prezesa UOKiK, że działalność wykonywana przez powoda jest działalnością „parabankową” (vide str. 29 skarżonej decyzji), podczas, gdy powód, w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej wykonuje wyłącznie działalność uwidocznioną w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, natomiast zawieranie przez powoda W. umów firmowych nie może być uznane za wykonywanie działalności „parabankowej” z uwagi na fakt, iż jak ww. jest to zwykła umowa pożyczki w rozumieniu k.c., w której to umowie powód ma pozycję biorącego pożyczkę;

c) błędne ustalenia przez Prezesa UOKiK, jakoby powód nie podawał informacji że W. umowa firmowa jest umową pożyczki (vide str. 19 skarżonej decyzji), podczas gdy nie można wywodzić charakteru konkretnej umowy tylko i wyłącznie z jej nazwy, a całokształt postanowień ww. umowy wyraźnie stanowi, iż jest to umowa pożyczki w rozumieniu k.c., tak np. z § 4 akapit 3 W. umowy firmowej wynika wprost, że jest to umowa pożyczki (vide „w związku z powyższym umowa pożyczki zawarta z REMEDIUM(„nadto, w § 7 ww. umowy wskazano wyraźnie, iż w sprawach nieuregulowanych stosuje się przepisy k.c., co również świadczy o tym, że powód informował już w samym dokumencie ww. umowy o charakterze umowy;

d) błędne ustalenia przez Prezesa UOKiK, jakoby na powódzie ciążył obowiązek podawania konkretnych czynników ryzyka (vide str. 17 i 18 skarżonej decyzji), podczas gdy obowiązek taki nie wynika z żadnych przepisów powszechnie obowiązującego prawa, gdyż stosunek prawny wynikający z zawieranej W. umowy firmowej nie mieści się w definicji usług finansowych, a jedynie rodzi zwykłe zobowiązanie cywilne w postaci pożyczki, a zatem ryzyka związane z prawidłowym wykonaniem tejże umowy mieszczą się w „normalnym” ryzyku związanym z uczestniczeniem w obrocie gospodarczym, nadto powód, pomimo braku takiego obowiązku informował o ryzykach w § 4 W. umowy firmowej,

e) błędne ustalenie przez Prezesa UOKiK, jakoby powód próbował wprowadzić w błąd poprzez przedstawienie W. umowy firmowej na stronie internetowej powoda jako umowy lokaty (vide str. 17 skarżonej decyzji), podczas gdy odnośnik na stronie internetowej powoda zatytułowany był „Lokaty i umowy ze stałym oprocentowaniem”, natomiast informacje zawarte na stronie internetowej Powoda wyraźnie rozróżniały instytucje lokat bankowych od innych umów - w tym W. umowy firmowej, nadto termin „lokata”, zgodnie ze słownikiem języka polskiego oraz powszechnym rozumieniem tego pojęcia oznacza umieszczenie pieniędzy nie tylko na rachunkach bankowych ale również na w innych formach lokowania różnego kapitału w różnego rodzaju szeroko pojęte przedsięwzięcia, w którym to pojęciu niewątpliwie mieści się również lokowanie swoich pieniędzy w umowie pożyczki;

f) błędne ustalenie przez Prezesa UOKiK, że słowo „konto” użyte w treści W. umowy firmowej powoduje podobieństwo do lokaty bankowej, podczas gdy słowo „konto” jako słowo o bardzo szerokim znaczeniu, stosowane w różnych znaczeniach w zakresie różnych działalności, nie może być postrzegane jako zarezerwowane dla działalności bankowej, która posługuje się w tym przedmiocie definicją „rachunku bankowego” w rozumieniu rozdziału 3 ustawy z dnia 29.08.1997 roku Prawo bankowe;

g) błędne ustalenie przez Prezesa UOKiK, jakoby faktycznego i potencjalnego kontrahenta powoda można przyrównać do „przeciętnego konsumenta” w rozumieniu określonym w skarżonej decyzji (vide str. 13 i 14 skarżonej decyzji), podczas gdy, przedmiotowe umowy pożyczki były zawierane z kontrahentami (i do takich kontrahentów była kierowana oferta), którzy posiadali realne możliwości pożyczania znacznej części swojego mienia - tj. ze świadomymi kontrahentami, zapoznającymi się z dokumentacją zawieranego stosunku cywilnoprawnego - umowy pożyczki;

- co doprowadziło do błędnego ustalenia stanu faktycznego i miało istotny wpływ na wynik sprawy;

2. naruszenie prawa materialnego - tj. art. 720 § 1 k.c. poprzez jego błędne niezastosowanie i uznanie, że powód zawierając W. umowy firmowe faktycznie zawierał umowy o świadczenie usług finansowych, podczas gdy w rzeczywistości umowy zawierane przez powoda z kontrahentami zawierały wszystkie essentialia negotii umowy pożyczki w rozumieniu art. 720 § 1 k.c. - tj. kontrahent powoda (dający pożyczkę) zobowiązał się przenieść na własność biorącego (powód) określoną ilość pieniędzy, a biorący (powód) zobowiązywał się zwrócić tę samą ilość pieniędzy;
3. naruszenie prawa materialnego - tj. art. 2 lit. b Dyrektywy 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23.09.2002 roku dotyczącej sprzedaży konsumentom usług finansowych na odległość oraz zmieniającej dyrektywę Rady 90/619/EWG oraz dyrektywy 97/7/WE i 98/27/WE poprzez jego błędne zastosowanie i uznanie, że powód zawierając przedmiotowe umowy wykonywał „usługę finansową” (oznaczającą wszelkie usługi o charakterze bankowym, kredytowym, ubezpieczeniowym, emerytalnym, inwestycyjnym lub płatniczym), podczas gdy przedmiotowe umowy w żaden sposób nie wpisywały się w definicję „usługi finansowej” określonej w ww. dyrektywie i nosiły cechy wyłącznie umowy pożyczki w rozumieniu art. 720 § 1 k.c.;
4. naruszenie prawa materialnego - tj. art. 16a ust. 1 ustawy z dnia 2.03.2000 roku o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (dalej: „uonpk”) poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że umowy pożyczki zawierane przez Powoda są usługami finansowymi w rozumieniu uonpk, podczas gdy przedmiotowe umowy nosiły cechy wyłącznie umowy pożyczki w rozumieniu art. 720 § 1 k.c.;
5. naruszenie prawa materialnego - tj. art. 16b ust. 1 i 3 uonpk, poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, iż na Powodzie ciążył obowiązek przekazanie kontrahentom szczegółowych informacji określonych w ww. przepisie, podczas gdy obowiązek taki ciąży wyłącznie na podmiotach świadczących usługi finansowe na odległość (art. 16b znajduje się w rozdziale 2a uonpk zatytułowanym „Szczególne przepisy o umowach zawieranych na odległość dotyczących usług finansowych”), podczas gdy jak ww. w żadnym razie przedmiotowych umów pożyczki nie można traktować jako umów dotyczących usług finansowych;
6. naruszenie prawa materialnego - tj. art. 2 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (dalej: „uopnpr”) poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że umowy zawierane przez powoda z kontrahentami, rozpatrywane z perspektywy powoda mogą być uznane za produkt w rozumieniu ww. przepisu, podczas gdy w zawieranych przez powoda umowach pożyczki powód był biorącym pożyczkę, a zatem ewentualne uznanie owych umów za produkt w rozumieniu ww. przepisu mogłoby mieć miejsce wyłącznie w perspektywie kontrahentów powoda, którzy udzielali mu pożyczek;
7. naruszenie prawa materialnego - tj. art. 2 pkt 8 uopnpr, poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że potencjalni kontrahenci powoda są przeciętnymi konsumentami w bardzo szerokim znaczeniu, podczas gdy, abstrahując od trafności użycia zwrotu konsument do każdego podmiotu udzielającego pożyczki powodowi, nawet gdyby uznać, że kontrahenci mogą zostać uznani za konsumentów to niewątpliwie, z uwagi na specyfikę oferowanych przez powoda usług, winno się do nich stosować podwyższone standardy, ze szczególnym naciskiem na „dostateczne poinformowanie, uważność i ostrożność” (tj. elementy definicji legalnej konsumenta określonej w ww. przepisie);
8. naruszenie art. 5 ust. 1 i 2 pkt 1 w zw. z art. 4 ust. 1 i 2 uopnpr w zw. z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 uokik, poprzez niewłaściwe zastosowanie ww. przepisów i uznanie, że powód rozpowszechniał nieprawdziwą informację o treści (...) odnośnie oferowanej usługi (...) umowa firmowa przy jednoczesnym braku przewidywania żadnej gwarancji wypłaty zysku, podczas gdy powód w umowach zawieranych z kontrahentami używał zwrotu (...), co wynika z § 4 zdanie drugie przedmiotowej umowy, niemniej jednak obie wersje tego sformułowania wskazują na nic innego jak gwarancję wysokości oprocentowania, a nie gwarancje wypłaty zysku, a zatem nie sposób twierdzić by powód wprowadzał swoich kontrahentów w błąd, gdyż zwrot dotyczący oprocentowania dotyczył właśnie tylko i wyłącznie wysokości tego oprocentowania, która przez cały czas obowiązywania umów pożyczki było niezmienna;

9. naruszenie prawa materialnego - tj. art. 6 ust. 1 i ust. 3 pkt 1 w zw. z art. 4 ust. 1 i 2 uopnpr w zw. z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 uokik, poprzez niewłaściwe zastosowanie ww. przepisów i uznanie, że powód nie przekazywał w sposób jasny, jednoznaczny i we właściwym czasie istotnych informacji dotyczących „usługi (...) umowa firmowa, w tym nazwy umowy, charakteru, w jakim występują jej strony i związanego z nią ryzyka, w szczególności, że jest w istocie umową pożyczki udzielanej przez konsumenta przedsiębiorcy, podczas gdy przede wszystkim przedmiotowej umowy nie sposób uznać za „usługę finansową”, nadto wszystkie niezbędne informacje dotyczące umów pożyczki były w sposób transparentny przekazywane kontrahentom, co więcej z treści samej umowy (§ 4) wynika bezpośrednio, że zawierany stosunek prawny jest umową pożyczki, także nazwanie strony udzielającej pożyczkę (...) niewątpliwie świadczy o prawidłowym informowaniu kontrahentów; co do natomiast informacji o ryzyku, należy mieć na uwadze okoliczność, że obowiązek taki nie wynika z żadnych przepisów powszechnie obowiązującego prawa, gdyż stosunek prawny wynikający z zawieranej W. umowy firmowej nie mieści się w definicji usług finansowych, a jedynie rodzi zwykle zobowiązanie cywilne w postaci pożyczki, a zatem ryzyka związane z prawidłowym wykonaniem tejże umowy mieszczą się w „normalnym” ryzyku związanym z uczestnictwem w obrocie gospodarczym, nadto powód, pomimo braku takiego obowiązku informował o ryzykach w § 4 W. umowy firmowej;

10. naruszenie prawa materialnego - tj. art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 uokik poprzez niewłaściwe jego zastosowanie i uznanie, że powód stosował praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów poprzez stosowanie nieuczciwych praktyk rynkowych lub czynów nieuczciwej konkurencji, podczas gdy działanie powoda, w zakresie zawierania umów pożyczek (jak również każdej innej działalności wykonywanej przez powoda), w których to umowach był on biorącym pożyczkę, nie cechowało się żadnymi znamionami działań naruszających zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu uokik;

11. naruszenie prawa materialnego - tj. art. 1 ust. 1 uokik, poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że uokik będzie miała zastosowanie do niniejszej sytuacji, podczas gdy działalność powoda polegająca na braniu pożyczek w żadnym razie nie narusza ochrony konkurencji czy ochrony interesów konsumentów, a postępowanie wszczęte i prowadzone przez Prezesa UOKiK, w okolicznościach niniejszej sprawy, winno być umorzone;

12. naruszenie przepisów postępowania - tj. art. 106 ust. 1 w zw. z art. 111 uokik, poprzez niewłaściwe jego zastosowanie i uznanie, że Prezes UOKiK miał możliwość nałożenia na powoda kary pieniężnej, pomimo, iż w okolicznościach niniejszej sprawy uokik w ogóle nie powinna mieć zastosowania gdyż nie zostały naruszone żadne interesy określone w art. 1 ust. 1 uokik, a ponadto abstrahując od całkowitej bezzasadności nałożonej kary pieniężnej koniecznym jest stwierdzenie, że także jej wysokość jest zdecydowanie zbyt uciążliwa, gdyż jak słusznie zauważył Prezes UOKiK przy nakładaniu kar bierze się pod uwagę m.in. potencjał ekonomiczny przedsiębiorcy (vide str. 30 skarżonej decyzji), jednocześnie zwiększając przy każdej karze wskaźnik wysokości nałożonej kary, podczas gdy wcześniej Prezes UOKiK zauważył, iż powód poniósł w 2011 roku stratę w wysokości 1 138 628,82 zł (vide str. 24 skarżonej decyzji).

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów postanowieniem z dnia 7 czerwca 2013 roku zawiesił postępowanie w sprawie na podstawie art. 174 § 1 pkt 4 k.p.c., zaś postanowieniem z dnia 18 listopada 2011 roku podjął zawieszony postępowanie z udziałem po stronie powodowej Syndyka Masy Upadłości (...) Sp. z o.o. w O..

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wniósł o oddalenie odwołania, oddalenie wniosku o wstrzymanie wykonania decyzji i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) sp. z o.o. z siedzibą w O. jest przedsiębiorcą wpisanym od dnia 11 maja 2007 roku do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...), prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Olsztynie VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. (KRS, k. 50 akt sądowych)

Przedmiot działalności przedsiębiorcy stanowią zwłaszcza usługi doradztwa i pośrednictwa finansowego. Ponadto od początku swojej działalności działalności, tj. od maja 2007 roku - przedsiębiorca świadczył również we własnym

imieniu i na własny rachunek usługi finansowe w zakresie wysokooprocentowanej umowy dla osób prywatnych i firm (zwanej również umową firmową ze stałym oprocentowaniem od 8,10% do 9,45% lub wysokooprocentowaną umową firmową). (dowód: pismo k. 56 akt administracyjnych)

Prezes UOKiK na skutek powzięcia informacji o opublikowaniu przez Komisję Nadzoru Finansowego ostrzeżenia publicznego dotyczącego (...) sp. z o.o. z siedzibą w O., przeprowadził postępowanie wyjaśniające mające na celu wstępne ustalenie, czy (...) sp. z o.o. z siedzibą w O., w zakresie świadczenia usług finansowych naruszyła przepisy uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów oraz czy stosowane przez nią wzorce umów zawierają niedozwolone postanowienia umowne, a co za tym idzie, czy miało miejsce naruszenie chronionych prawem interesów konsumentów uzasadniające podjęcie działań określonych w odrębnych ustawach, tj. art. 47⁹³⁸§1 i art. 47⁹³⁹ k.p.c. w związku z art. 385¹-385³ k.c.

Postanowieniem z dnia 16 listopada 2012 roku Nr (...) Prezes Urzędu wszczął postępowanie w sprawie stosowania przez (...) sp. z o.o. z siedzibą w O. praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów i zaliczył w poczet materiału dowodowego dokumenty zgromadzone w postępowaniu wyjaśniającym. (k. 1 akt administracyjnych)

Pismem z dnia 16 listopada 2012 roku pozwany wezwał Remedium do ustosunkowania się do przedstawionych w postanowieniu Nr (...) zarzutów i przedłożenia informacji o wysokości osiągniętego w 2011 roku przychodu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. (k. 65 akt administracyjnych)

Pismem z dnia 27 listopada 2012 roku Remedium ustosunkowała się do doręzonego postanowienia i przedłożyła odpis deklaracji CIT-8 Spółki za rok 2011 roku (k. 69 akt administracyjnych)

Pismem z dnia 7 grudnia 2012 roku Prezes UOKiK zawiadomił Remedium o zakończeniu zbierania materiału dowodowego oraz o możliwości zapoznania się z aktami sprawy z czego Remedium skorzystała dnia 18 grudnia 2012 roku. (k. 90 akt administracyjnych)

Na stronie internetowej zamieszczono formularze wniosków o: kredyt hipoteczny, kredyt samochodowy, kredyt gotówkowy, leasing, lokatę i lokatę online. Podstrona, do której prowadzi odnośnik „(...)” jest zatytułowana „Wniosek o wysokooprocentowaną umowę dla osób prywatnych i firm (52 edycja)”. O ile w przypadku pozostałych usług wniosek jest jedynie niewiążącym zapytaniem o usługę finansową o wskazanych przez klienta kryteriach (klient nie zwraca umowy), to złożenie wniosku o lokatę online (W. umowę firmową) prowadzi do zawarcia takiej umowy. Konsument po wejściu pod wskazany odnośnik i zaznaczeniu odpowiedniego pola akceptuje warunki umowy dostępne na stronie. (pismo k. 56-57 akt administracyjnych, wydruki ze strony internetowej: k. 8-10 i k. 12-19 akt administracyjnych)

Ze strony z wnioskiem przejść można do strony z wzorcem umowy (.W. umowa dla osób prywatnych i firm). We wzorcu przedsiębiorca informuje m.in. że oferowana usługa objęta jest wysokim ryzykiem, a Remedium nie jest bankiem, nie podlega też nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego, ani nie należy do Bankowego Funduszu Gwarancyjnego. Jednocześnie we wzorcu uwypuklono (pogrubione, wielkie litery) hasło: (...).(wydruki ze strony internetowej: k. 12-19 akt administracyjnych)

Informacja ta została zmieniona dnia 4 października 2012 roku na: (...). (dowód: pismo k. 83 akt administracyjnych, wzorzec umowy, k. 88 akt administracyjnych)

W. umowa dla osób prywatnych i firm zawierana jest w formie pisemnej według wzoru zamieszczonego na stronie internetowej lub, jak wskazano wyżej, na odległość za pośrednictwem strony internetowej www(...).com.pl. (...) z oświadczeniem Remedium, umowa na odległość zawierana jest, po zapoznaniu się z treścią wzorca umowy, poprzez wypełnienie formularza (wzorzec i formularz dostępne są na stronie internetowej) i wysłanie go za pomocą strony internetowej. Konsument otrzymuje listownie potwierdzenie zawarcia umowy, które zawiera: imię, nazwisko i adres konsumenta, nazwę przedsiębiorcy, datę zawarcia umowy, wpłaconą kwotę pieniędzy, roczne oprocentowanie i czas trwania umowy. (dowód: pismo k. 56 akt administracyjnych)

Remedium na prowadzonej stronie internetowej [www\(...\).com.pl](http://www(...).com.pl) podaje, iż jest laureatem licznych konkursów i posiadaczem certyfikatów (na stronie dostępne są kopie certyfikatów, dyplomów i listów gratulacyjnych.). (dowód: wydruki ze strony internetowej: k. 8-10 i k.12-14 akt administracyjnych, kopie certyfikatów i dyplomów przesłane przez Remedium, k. 38-46 akt administracyjnych)

Remedium osiągnął w 2011 roku 4.173.759,03 zł przychodu z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. (dowód: CIT-8 za rok 2011 roku, k. 76-77 akt administracyjnych)

Postanowieniem z dnia 13 lutego 2013 roku Sąd Rejonowy w Olsztynie w sprawie o sygnaturze akt V GU 1/13 ogłosił upadłość spółki (...) Sp. z o.o. w O. obejmującą likwidację majątku spółki i wyznaczył M. K. jako syndyka upadłości. (k. 46 akt sądowych)

Powyższe fakty zostały ustalone na podstawie dokumentów załączonych przez strony do pism procesowych oraz znajdujących się w aktach administracyjnych. Prawidłowości powyższych dowodów strony nie kwestionowały, a Sąd uznał je za w pełni wiarygodne.

W tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie był w całości bezsporny.

Na wstępie należy podnieść, iż zarzut naruszenia przepisów postępowania administracyjnego Sąd uznał za całkowicie bezzasadny, ponieważ nawet gdyby przyjąć, że w postępowaniu administracyjnym doszło do uchybień proceduralnych to nie mogą one być przedmiotem postępowania sądowego mającego na celu merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy, przy uwzględnieniu zasad rozkładu ciężaru dowodu i obowiązku stron w postępowaniu dowodowym.

Sąd rozpoznając sprawę z odwołania od decyzji Prezesa Urzędu nie może ograniczać się do funkcji sprawdzającej prawidłowość postępowania administracyjnego, które poprzedza postępowanie sądowe. Ewentualne naruszenie przepisów postępowania administracyjnego nie jest przedmiotem postępowania sądowego i nie stanowi samoistnej podstawy uchylenia decyzji w tym postępowaniu. Celem postępowania jest merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy, której przedmiotem jest spór powstający pomiędzy stronami dopiero po wydaniu zaskarżonej decyzji, a nie przeprowadzenie kontroli postępowania administracyjnego. Wniesienie do Sądu odwołania od decyzji administracyjnej wszczyna dopiero cywilne, pierwszoinstancyjne postępowanie sądowe, w którym Sąd dokonuje własnych ustaleń, rozważając całokształt materiału dowodowego, na co wielokrotnie wskazywał tak Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, jak też Sąd Apelacyjny oraz Sąd Najwyższy w swoich orzeczeniach (np.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 1991 roku, sygn. akt III CRN 120/91, wyroku z dnia 19 stycznia 2001 roku sygn. akt I CKN 1036/98, wyrok SOKiK z dnia 18 lutego 2004 roku o sygn. akt XVII AmT 2/03).

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest sądem cywilnym i prowadzi sprawę cywilną, wszczętą w wyniku wniesienia odwołania od decyzji Prezesa Urzędu według reguł kontradiktoryjnego postępowania cywilnego, a nie sądem legalności decyzji administracyjnej, jak to czynią sądy administracyjne w postępowaniu sądowo-administracyjnym. Tylko takie odczytanie relacji pomiędzy postępowaniem administracyjnym i postępowaniem sądowym może uzasadniać dokonany przez racjonalnego ustawodawcę wybór między drogą postępowania cywilnego i drogą postępowania sądowo-administracyjnego dla wyjaśnienia istoty sprawy. Rolą Sądu jest ustalenie w oparciu o argumenty i dowody powołane przez strony, czy doszło do naruszenia przepisów ustawy, w jakim zakresie doszło do takiego naruszenia oraz czy środki zastosowane przez Prezesa Urzędu są zgodne z przepisami ustawy oraz wymogami zasady proporcjonalności.

Rozstrzygając sporną kwestię należy w pierwszej kolejności wskazać, że w myśl art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne

działania przedsiębiorcy. Zgodnie zaś z art. 26 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes UOKiK wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazującą zaniechanie jej stosowania, jeżeli stwierdzi naruszenie zakazu określonego w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Nie budzi w sprawie niniejszej wątpliwości, że podejmowane działania w obrocie z konsumentami były dokonywane przez przedsiębiorcę. Pozostaje więc do rozstrzygnięcia kwestia czy dziaania te są bezprawne i czy naruszają zbiorowe interesy konsumentów.

O bezprawności w rozumieniu powołanego przepisu możemy mówić, gdy zachowanie przedsiębiorcy a więc jego działanie jak również zaniechanie jest sprzeczne z powszechnie obowiązującym porządkiem prawnym a więc zarówno z normami prawnymi jak również z zasadami współżycia społecznego i dobrymi obyczajami. Bezprawność jest przy tym obiektywnym czynnikiem, a więc niezależna jest od winy i jej stopnia jak również bez znaczenia jest świadomość istnienia naruszeń. Także jest niezależna od wystąpienia szkody.

Bezprawne praktyki muszą być ponadto wymierzone w zbiorowe interesy konsumentów, czyli odnosić się do obecnych, przyszłych i potencjalnych konsumentów, a więc naruszać prawa nieograniczonej bliżej nieokreślonej liczby konsumentów. Interes, który jest chroniony owym przepisem, to interes prawny rozumiany jako określone potrzeby konsumenta, które zostały uznane przez ustawodawcę za godne ochrony (tak SN w uzasadnieniu uchwały z 13 lipca 2006r III SZP 3/06).

W myśl art. 4 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, za nieuczciwą praktykę rynkową uznaje się w szczególności praktykę rynkową wprowadzającą w błąd oraz agresywną praktykę rynkową, a także stosowanie sprzeczne z prawem kodeksu dobrych praktyk. Artykuł 5 ust. 1 i 2 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym stanowi, iż praktykę rynkową uznaje się za działanie wprowadzające w błąd, jeżeli działanie to w jakikolwiek sposób powoduje lub może powodować podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął; wprowadzającym w błąd działaniem może być w szczególności rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji.

Odnosząc się do zarzutów powoda wskazanych w odwołaniu w pkt. 2, 3 i 4 należy uznać je za całkowicie bezpodstawne. Pozwany wyraźnie przyznaje, iż zawierane przez powoda umowy były rzeczywiście umowami pożyczki o których mowa w art. 720 § 1 k.c. czyniąc to zarówno w odpowiedzi na odwołanie (k. 100verte) jak i samej zaskarżonej decyzji (k. 9verte) co nie zmienia faktu, że stanowiły również usługę finansową. Kategoria usług finansowych jest szeroką kategorią obejmującą w swym zakresie również umowę pożyczki i nie można uznać za prawidłowe twierdzenie, jakoby umowa o usługi finansowe o których mowa w art. 16a ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny stanowiła zupełnie odrębny typ umowy nazwanej. Świadczona przez powoda usługa nawet pod nazwą umowa pożyczki nadal będzie dotyczyć dysponowania pieniędzmi konsumentów i w żadnym razie nie może zostać uznana za oderwana od kategorii usług finansowych. Z powyższych względów praktykę powoda oraz przedstawione przez niego zarówno w postępowaniu administracyjnym jak i sądowym za próbę obejścia przepisów prawa bankowego, które nie zezwalają na przyjmowanie środków pieniężnych i obciążanie ich ryzykiem bez stosownego zezwolenia, jak słusznie stwierdził Prezes UOKiK. Zgodnie z art. 52 pkt. 1 ustawy z dnia 30 maja 2014 roku o prawach konsumenta ustawa z dnia 2 marca 2000 roku o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny straciła swoją moc z dniem 30 grudnia 2014 roku. Jednakże art. 51 powyższej ustawy wskazuje, iż do umów zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe. Ponieważ przedmiotowe naruszenia powód dopuścił się przed wejściem w życie powyższych przepisów, należy uznać iż przepisy ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny mają zastosowanie w niniejszej sprawie.

W kwestii zarzutów opisanych w odwołaniu w pkt 5 i 6 należy wskazać, że art. 2 pkt. 3 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym stwierdza, iż za produkt rozumie się każdy towar lub usługę, w tym nieruchomości, prawa i obowiązki wynikające ze stosunków cywilnoprawnych. Produktem zatem jest każde dobro materialne jak i

niematerialne jakie jest oferowane konsumentowi. Ponieważ powód oferował Wysokoprocentową umowę firmową w zakresie swoich usług i dotyczyła ona dysponowania pieniędzmi, należy uznać, iż pomimo stanowczych zaprzeczeń powoda była ona w rzeczywistości usługą finansową, a tym samym produktem oferowanym konsumentom. Z powyższych względów, Sąd uznał za prawidłowe zastosowanie przez Prezesa UOKiK przepisów ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym.

Nie można również uwzględnić zarzut powoda określony w odwołaniu w pkt. 5, gdyż świadczona przez niego usługa była oferowana na odległość poprzez stronę internetową [www\(...\).com.pl](http://www(...).com.pl) i kierowana do osób fizycznych. Bezsprzeczne jest zatem, iż ma w przedmiotowej sprawie zastosowanie art. 16b ust. 1 i 3 ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny.

Odnosząc się do modelu przeciętnego konsumenta przyjętego przez pozwanego w niniejszej sprawie i związanego z tym zarzutem powoda o jego niewłaściwe zastosowanie, Sąd przyjął, że przy wprowadzeniu usługi jaką świadczył powód, związanej z dysponowaniem pieniędzmi konsumenta w kwocie kilku tysięcznej, nie można od przeciętnego konsumenta podwyższonych standardów związanych z dostatecznym poinformowaniem, uwagą i ostrożnością. Za niewiarygodne uznano twierdzenia powoda, że zawierający umowy z powodem konsumenci należeli do grupy „świadomych inwestorów” i mieli obowiązek zdawania sobie sprawy z ryzyka związanego z prawidłowym wykonaniem tychże umów. Zgodnie z oferta powoda jego klientem mógł być już konsument posiadający pięć tysięcy złotych, czyli przeciętny konsument zarabiający nawet minimalną krajową lub będący na rencie lub emeryturze. Oczekiwanie od takich osób podwyższonych standardów jest całkowicie nieprawidłowe. Należy przy tym podkreślić, iż powód przedstawiający tak wiele dyplomów, certyfikatów i wyróżnień budził zaufanie konsumentów nie tylko swoją nazwą, ale również stworzonym wokół niego obrazem profesjonalisty.

Zarzuty przedstawione w pkt 8 odwołania Sąd uznał za całkowicie bezpodstawne. Zgodnie z informacjami jakie znajdowały się na stronie powoda używał on wyrażenia (...) a nie jak twierdzi powód (...) czego dowodem jest wydruk ze strony powoda dokonany przez urzędników Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (k. 18 verte akt administracyjnych).

Nie budzi wątpliwości Sądu, że praktyka powoda była bezprawna. W szczególności działania powoda nosiły znamiona nieuczciwych praktyk rynkowych o których mowa w art. 4 ust. 2 oraz 5 ust. 1 i 2 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym.

Zarzuty odwołania stanowią jedynie niepopartą dowodami polemikę z rozstrzygnięciem Prezesa UOKiK i jako takie nie zasługują na uwzględnienie.

Zasadne było więc obciążenie powoda obowiązkiem zapłaty kary pieniężnej na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i zarzut dotyczący tej kwestii nie znalazł poparcia Sądu.

W myśl art. 111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przy ustalaniu wysokości kar, o których mowa w art. 106-108, należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy.

W ocenie Sądu orzeczona kara spełnia przesłanki określone w art. 111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Kara ma spełniać rolę prewencyjną, zarówno w ujęciu ogólnym, oddziaływanie na ogół adresatów norm prawnych, jak i w ujęciu indywidualnym, gdyż ma zabezpieczać konsumentów przed ponownym naruszeniem dobra prawnego przez powoda. Kara ma oddziaływać prewencyjnie w sensie negatywnym poprzez odstraszenie przedsiębiorców od zachowań sprzecznych z prawem i w sensie pozytywnym poprzez wzmacnianie hamulców u przedsiębiorców przestrzegających prawa. Kara ma oddziaływanie również represyjne, musi stanowić dla ukaranego dolegliwość za naruszenie prawa.

Bezsporne jest, że przychód osiągnięty przez powoda w 2011 roku, to jest roku poprzedzającym nałożenie kary, wynosił (...) złote. Nałożona kara nawet w łącznej wysokości (...) zł stanowi raptem (...) przychodu osiągniętego przez przedsiębiorcę i (...) maksymalnej wysokości kary jaką mógł nałożyć Prezes UOKiK. Wysokość nałożonej kary jest adekwatna do stopnia społecznej szkodliwości praktyk powoda oraz możliwości finansowych - pozostaje we właściwej proporcji do uzyskanego przychodu. Zdaniem Sądu kara pieniężna w wysokości 180.307,00 złotych nie może być uznana za zbyt wysoką, a Sąd nie znajduje żadnych przesłanek uzasadniających jej obniżenie.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów na podstawie art. 479^{31a} § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 14 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z zasądzając od powoda, który przegrał proces w całości, na rzecz pozwanego kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.